

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента
Культура інформаційної діяльності в початковій школі
підготовки магістра
спеціальності 013 Початкова освіта
освітньо-професійної програми «Початкова освіта»

Силабус вибіркового освітнього компонента «КУЛЬТУРА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ» підготовки магістрів, галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»

Розробник: Остапйовська І. І., доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми _____ (Пріма Д. А.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ (Пріма Р. М.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	01 Освіта/Педагогіка, 013 Початкова освіта, Початкова освіта, Магістр	Вибірковий
Кількість годин / кредитів 150 / 3		Рік навчання I
		Семестр 2-ий
ІНДЗ: є		Лекції 10 год.
		Практичні 14 год.
		Самостійна робота 116 год.
Мова навчання		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	
	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Остапйовська Ірина Ігорівна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація: (099)463-78-22, shuhlyadka@ukr.net

Дні занять: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу. Силабус вибіркового освітнього компонента «Культура інформаційної діяльності в початковій школі» є нормативним документом факультету педагогічної освіти та соціальної роботи, який розроблено кафедрою теорії і методики початкової освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта денної форми навчання.

Силабус визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач другого (магістерського) рівня відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу ОК «Культура інформаційної діяльності в початковій школі», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Предметом вивчення є культура інформаційної діяльності в початковій освіті та її формування і розвиток в усіх учасників освітнього процесу цієї освітньої ланки.

2. Пререквізити: «Інформаційні технології в початковій освіті», «Педагогіка», «Психологія», «Технології освітнього процесу в НУШ», «Фахові методики початкової освіти», «Методики навчання мистецької освітньої галузі», «Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі», «Інформатика та програмування у початковій школі», «Викладання природничих дисциплін засобами інформаційно-комунікаційних технологій», «Інтегроване навчання засобами інформаційно-комунікаційних технологій у початковій школі».

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою ОК «Культура інформаційної діяльності в початковій школі» є формування комплексу загальнонавчальних умінь та навичок здобувачів вищої освіти, котрі дозволять їм ефективно соціалізуватися в умовах інформаційного суспільства (таких як: здатність орієнтуватися у потоках інформації, яка допомагає розвитку адекватного самовизначення, саморозвитку, самовиховання; навички використовувати прийоми алгоритмічного та логічного мислення; уміння приймати рішення; навички спільної діяльності; здатність до здоров'язбереження та успішної самореалізації особистості учня тощо).

Основними завданнями вивчення ОК «Культура інформаційної діяльності в початковій школі» є формування у здобувачів вищої освіти знань, умінь і навичок, необхідних для ефективної соціалізації в інформаційному суспільстві, а саме: уявлення про системно-інформаційної картини світу; уявлення про інформаційну культуру особистості як соціальне, культурне і наукове явище; розвиток навичок обробки інформації; формування навичок користувача засобами інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ); розвиток логічного й алгоритмічного мислення; розвиток комунікативних навичок; забезпечення творчої самореалізації; формування системи знань, умінь та навичок необхідних учителю початкових класів для формування інформаційної культури школярів; формування і розвиток медіаграмотності.

4. Результати навчання

4.1. Компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 2. Здатність до збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства, до вираження національної культурної ідентичності
	ЗК 3. Здатність до гнучкості мислення, його абстрактності та критичності, аналізу й синтезу.
	ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, проведення досліджень на відповідному рівні.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 3. Здатність застосовувати інноваційні технології в навчанні освітніх галузей початкової освіти в стандартних, нестандартних та невизначених ситуаціях.

	СК 4. Здатність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології й цифрові освітні ресурси в організації освітнього, наукового і виробничого процесів у галузі початкової та вищої освіти.
	СК 10. Здатність провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних освітніх тенденцій та педагогічної практики.

4. 2. Програмні результати навчання:

Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН 2. Мати спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем початкової освіти, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур.
	ПРН 7. Планувати, організовувати і здійснювати наукові та прикладні дослідження у сфері початкової та вищої освіти; аналізувати, узагальнювати й презентувати результати дослідження; робити обґрунтовані висновки; доводити власну позицію.
	ПРН 8. Розробляти навчально-методичне забезпечення і провадити професійно-педагогічну діяльність у закладах фахової передвищої та вищої освіти.
	ПРН 10. Засвідчувати вміння критично і абстрактно мислити, генерувати нові ідеї (креативність), дотримуватись етичних вимог у перебігу професійної діяльності у початковій та вищій школі.

Soft skills:

1) системне, аналітичне та критичне мислення (здатність знаходити та аналізувати факти, події, зміни, визначати пріоритетні та другорядні елементи у системі);

2) комунікативні навички (готовність до вільної комунікації з учасниками освітнього процесу);

3) навички командної роботи (здатність до роботи з оточуючими людьми, до ведення – переговорів, до досягнення компромісів);

4) лідерство (здатність очолити групу, вести її за собою, нести відповідальність за колективну діяльність, у т. ч. за невдачі);

5) креативність, оригінальність та ініціативність (здатність генерувати нові ідеї, варіативність мислення, свобода);

6) гнучкість і адаптивність (здатність адаптуватися до умов, що швидко змінюються та є непередбачуваними, вміння оперативно вирішувати освітні завдання в кризових умовах).

Методи навчання:

1) словесні: лекція (у тому числі із застосуванням засобів ІКТ – мультимедійних та мережових технологій), розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, робота з підручником/книгою, робота з інтернет-джерелами, робота з навчально-методичними й науково-інформаційними джерелами;

2) наочні: ілюстрування, демонстрування, спостереження;

3) **практичні:** розв'язування задач/кейсів, вправи, дослідні роботи, завдання, звіти, проекти, проблемне навчання.

5. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Теоретичні аспекти формування культури інформаційної діяльності у початковій школі						
Тема 1. Поняття культури інформаційної діяльності в початковій школі	11	2	2	5	2	УО/ПО, МППВПР/ЗД / 6
Тема 2. Психолого-педагогічні основи формування культури інформаційної діяльності	11	2	2	5	2	УО/ПО, МППВПР/ЗД / 6
Тема 3. Медіаграмотність як складова культури інформаційної діяльності у початковій школі	18	2	4	10	2	УО/ПО, МППВПР/ЗД, КР / 36
Разом за модулем 1	40	6	8	20	6	48
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти формування культури інформаційної діяльності у початковій школі						
Тема 4. Використання засобів комп'ютерних мереж для розвитку культури інформаційної діяльності учасників освітнього процесу початкової ланки освіти	16	2	2	10	2	УО/ПО, МППВПР/ЗД / 6
Тема 5. Основи програмування, алгоритм та його базові структури. Середовище програмування Scratch	94	2	4	86	2	УО/ПО, МППВПР/ЗД, КР / 36
Разом за модулем 2	110	4	6	96	4	42
ІНДЗ						10
Всього годин/Балів	150	10	14	116	10	100

***Форми оцінювання:** усна (У), письмова (П).

****Методи оцінювання:** УО/ПО – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, КР – контрольна робота, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

Примітка: Moodle, Zoom, Meet – може застосовуватися одна з платформ або їхній симбіоз для здобувачів освіти з індивідуальним планом навчання та/або під час реалізації освітнього процесу в Університеті в дистанційному режимі, відповідно до Положення про електронний курс освітнього компонента у Волинському національному університеті імені

6. Завдання для самостійного опрацювання.

6. 1. Завдання для самостійного вивчення.

1. Інформаційна культура як науковий, соціальний, освітній та особистісний феномен.
2. Культура інформаційної діяльності та її роль в освітній діяльності початкової ланки освіти.
3. Інформатика та основи програмування як складові культури інформаційної діяльності у початковій школі.
4. Медіакультура та медіаграмотність як складові культури інформаційної діяльності у початковій школі.

6. 2. ІНДЗ

ІНДЗ з ОК «Культура інформаційної діяльності в початковій школі» передбачає проходженням студентами дистанційного курсу «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності» (за посиланням <https://verified.ed-era.com/ua>) та отримання сертифікату.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти з освітнього компонента «Культура інформаційної діяльності в початковій школі» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно [«Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#).

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом)

ОК. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається у семестрі, який передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання (ПОЛОЖЕННЯ про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки <https://vnu.edu.ua/uk/normativno-pravova-baza>).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

1) самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

2) посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

3) дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

4) надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагиату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до [Кодексу академічної доброчесності](#) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком, в онлайн режимі (за погодженням із деканом факультету).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль із освітнього компоненту «Культура інформаційної діяльності в початковій школі» проходить у формі заліку.

Семестровий залік – це форма підсумкового контролю, зміст якої полягає в оцінці засвоєння здобувачем освіти навчального матеріалу з ОК на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру, на основі поточного (аудиторної роботи під час лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних, занять, самостійної роботи, виконання ІНДЗ, контрольних робіт тощо).

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується у різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, виступи на практичних заняттях, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, контрольних робіт тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці «Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за результатами поточного контролю (за темами)» силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20% максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати 100 балів.

Таблиця

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти за результатами поточного контролю (за темами)

Максимальна кількість балів	Критерії
6	<p>Максимальна оцінка за практичні роботи із теми становить 4 бали. Вона ставиться, коли здобувач освіти: 1) виявляє систематизовані знання із теоретичних положень та уміє проілюструвати їх доцільними прикладами, відмінно орієнтується у матеріалі; 2) виконує 100% практичних вправ, проявляє здатність самостійно застосовувати набуті знання, уміння та навички для вирішення нестандартних навчальних завдань, виявляє творчий підхід та креативність; 3) оформлює завдання згідно вимог та уміє презентувати отримані результати.</p> <p>Кількість балів зменшується відповідно до відсотка відповідності критеріям усної відповіді та виконання практичних завдань.</p>
Контрольна робота	
30 (максимальна кількість балів)	<p>Ставиться у тому випадку, коли здобувач освіти має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, вирішує складні проблемні завдання, вміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, вирішує складні проблемні завдання, самостійно виконує науково-дослідницьку роботу; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої обдаровання і нахили, самостійно виконує 100% від загальної кількості практичних завдань. Кількість балів зменшується відповідно до відсотка відповідності критеріям усної відповіді та виконання практичних завдань.</p>

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати

поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Залік викладач виставляє за результатами поточної роботи за умови, що здобувач освіти виконав ті види навчальної роботи, які визначено силабусом ОК. У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше, ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів, які може набрати здобувач освіти за залік під час ліквідації академічної заборгованості становить 100 балів.

Залік із освітнього компоненту проводиться в усно-практичній формі: здобувач освіти повинен підготувати усні відповідь на два запитання та виконати одне практичне завдання із тематики курсу.

Для успішної здачі заліку здобувач освіти повинен бути обізнаним та вміти проводити аналіз:

- 1) понять культура, інформаційна культура, інформаційна культура особистості, інформаційна діяльність, культура інформаційної діяльності, медіаграмотність та медіакультура;
- 2) особливостей культури інформаційної діяльності учасників освітнього процесу у початковій ланці освіти;
- 3) особливостей використання ІКТ для формування і розвитку культури інформаційної діяльності особистості;
- 4) особливостей організації особистого інформаційного простору.

Для виконання практичної складової завдання, здобувач освіти повинен мати навички роботи із вивченими програмно-технічними складовими ІКТ та уміти їх використовувати для вирішення поставлених завдань.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	Відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	Вище середнього рівня
75–81	Добре	C	Загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	Непогано
60–66	Достатньо	E	Виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. Рекомендована література та Інтернет-ресурси

Рекомендована література

1. Балагура О. Культурний рівень педагога в умовах інформатизації суспільства. *Українознавство*. 2010. № 2. С. 133–135.
2. Войтюшенко Н. М. Остапець А. І. Інформатика і комп'ютерна техніка : Навч. пос. з баз. підготовки для студ. екон. і техн. спеціальностей ден. і заоч. форм навчання. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 568 с.
3. Гуржій А. М., Повознюк Н. І., Самсонов В. В. Інформатика та інформаційні технології : Підручн. для учнів проф.-техн. навч. закладів. Харків : ООО «Компанія СМІТ», 2007. 352 с.
4. Дибкова Л. М. Інформатика і комп'ютерна техніка : Навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероблене, доповнене. Київ : Академвидав, 2005. 416 с.
5. Діти в Інтернеті: як навчити безпеці у віртуальному світі : посібник для батьків / Литовченко І. В. та ін. Київ : ТОВ «Видавничий Будинок "Аванпост-Прим"», 2010. 48 с.
6. Зацерковний В. І., Гурєв В. І., Сімакін Ю. С., Фірсова І. В. Алгоритмізація та програмування : Конспект лекцій. Чернігів : ЧДЕІУ, 2012. 184 с.
7. Інформатика. Комп'ютерна техніка. Комп'ютерні технології : Підручник / [В. А. Баженов, П. С. Венгерський, В. М. Горлач та ін.] Київ : Каравела, 2004. 464 с.
8. Карпенко Г. В. Розвиток інформаційної безпеки молодших школярів на уроках інформатики у ЗНЗ. *Початкове навчання та виховання*. 2014. № 1–2. С. 22–34.
9. Коноваленко Н. В. Інформаційна культура особистості: стан, трансформаційні витоки. *Вісник Державної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2010. № 4. С. 15–20.
10. Кормич Б. А. Інформаційне право : підручник. Харків : Бурун і К., 2011. 334 с.
11. Костерна Л. В. Програмування в середовищі Scratch. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2015. № 4. С. 17–19.
12. Кравченко Л. В. Контроль знань з алгоритмізації та програмування за допомогою тесту: методичний матеріал. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2008. № 4. С. 15–16.
13. Лаврентьєва Г. П. Пропедевтика формування інформаційної культури учнів у початковій школі. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2013. № 8. С. 3–8.
14. Марджі М. Scratch для дітей. Веселий вступ до програмування з іграми, малюнками, фактами і математикою : науково-популярне видання. Львів : Видавництво Старого Лева, 2020. 368 с.
15. Муравицький В. Особистісна інформаційна культура як стратегічний напрямок протидії негативним впливам глобалізації у сучасному суспільстві. *Історія. Філософія. Релігієзнавство*. 2009. № 4. С. 60–62.

16. Олійник О. Методичні матеріали до проведення занять з алгоритмізації і програмування. Вивчення алгоритмів обчислення добутку і суми. *Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах*. 2010. № 2. С. 32–38.
17. Освітні технології : Навчально-методичний посібник / Олена Миколаївна Пехота, Алевтина Зосимівна Кіктенко, Ольга Миколаївна Любарська та ін. ; За ред. Олени Миколаївни Пехоти. Київ : А. С. К., 2003. 255 с.
18. Остапйовська І. Проблеми формування інформаційної культури майбутніх учителів початкових класів. *Педагогічний часопис Волині*. № 1. 2015. С. 20–25.
19. Остапйовська І. І. Курс лекцій з дисципліни «Культура інформаційної діяльності в початковій школі»: навчальний посібник у 2 частинах . Частина I. : Змістовий модуль 1. «Теоретичні аспекти формування культури інформаційної діяльності у початковій школі». Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2018. 102 с.
20. Петриченко Т. М. Використання середовища SCRATCH для підготовки учнів до олімпіади з програмування. *Комп'ютер у школі та сім'ї*. 2013. № 8. С. 47–48
21. Пріма Р. М., Остапйовська І. І., Пріма Д. А. Феномен інформаційної діяльності сучасного вчителя початкової школи. *Балканско научно обозрение*. 2020. Т. 4. № 1(7). С. 33–36.
22. Проценко Т. Матеріали до уроку. Створення презентацій засобами Microsoft PowrPoint. *Інформатика*. 2004. № 29–30. Вкладка.
23. Прудникова О. В. Природа інформаційної культури у сучасному соціальному просторі: соціально-філософська концептуалізація : автореф. дис. д-ра філос. наук: 09.00.03 «Соціальна філософія та філософія історії». Дніпропетровськ, 2015. 40 с.
24. Носков Н., Кальянов А., Єфросиніна О., Носкова О. Психологічні детермінанти інформаційної культури студентів і викладачів гуманітарного ВНЗ. *Соціальна психологія*. 2009. № 1. С. 108–120.
25. Рамський Ю. С. Формування інформаційної культури особи пріоритетне завдання сучасної освітньої діяльності. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 2: «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання»*. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. № 1. С. 19–42.
26. Руденко О. Інформаційна культура. Завуч. 2011. № 5. С. 17–19.
27. Светлорусова А. В. Використання віртуальних спільнот для розвитку інформаційно-комунікаційних компетентностей старшокласників / за ред. В. Н. Сергієнко. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2011. Вип. 28. С. 212–216.
28. Степанов В. Ю. Інформаційна культура особистості в освіті. *Вісник Харківської державної академії культури*. 2012. Вип. 37. С. 276–284.

29. Суховірський О. В. Передумови використання комп'ютерної техніки в початковій школі : Навч. посіб. Хмельницький : Вид-во ХГПІ, 2003. 24 с.
30. Суховірський О. В. Передумови використання комп'ютерної техніки в початковій школі : Навч. посібн. Хмельницький : Вид-во ХГПІ, 2003. 24 с.
31. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання : Науково-методичний посібник / О. І. Пометун, Л. В. Пироженко ; За ред. О. І. Пометун. Київ : Видавництво А. С. К., 2004. 192 с.
32. Філіпова Н. Інформаційна діяльність як фахова навчальна дисципліна: змістовний аналіз. *Вісник книжкової палати*. 2005. № 2. С. 29–30.
33. Формування інформаційної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів : Наук.-метод. рек. / АПН України. ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; Упоряд. А. І. Рубан ; Наук. ред. : П. І. Рогова, В. І. Лутовинова. Київ, 2005. 117 с.
34. Яцишин А. В. Застосування віртуальних соціальних мереж для потреб загальної середньої освіти. *Інформаційні технології в освіті*. 2014. № 19. С. 119–126.
35. Яцишин А. В. Використання віртуальних соціальних мереж у позашкільній роботі. *Інформаційні технології* : Зб. тез II Всеукр. конф. молодих науковців (28–29 травня 2015 р., Київ). 2015. С. 90–93.
36. Яцишин А. В., Коваленко В. В. Використання електронних соціальних мереж для роботи з дітьми та молоддю з особливими освітніми потребами. *Освіта та виховання обдарованої особистості*. 2015. № 8. С. 32–38.

Інтернет-ресурси та інші джерела

1. *Бібліотека Східноєвропейського національного університету* : веб-сайт. URL: <http://library.lutsk.ua>
2. *Всеосвіта. Спільнота активних освітян* : веб-сайт. URL: <https://vseosvita.ua>
3. *Державне агентство з питань науки, інновацій та інформації України* : веб-сайт. URL: <http://www.education.gov.ua/uk>
4. Інтеграція інфомедійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проєкту «Вивчай та розрізняй: інфомедійна грамотність». Київ: IREX в Україні, 2019–2020. URL: https://drive.google.com/drive/folders/1Gzygg31vhMfT2TWPe_M9bzFALAQeoqeb?usp=sharing
5. Лещенко М. П., Тимчук Л. І. Підходи до стандартизації сформованості інформаційно-комунікаційної компетентності учнів: польський досвід. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2014. № 4. Т. 42. С. 33–46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2014_42_4_5
6. *Міністерство освіти і науки України* : веб-сайт. URL: <http://www.mon.gov.ua/>
7. Морзе Н. В. Інформаційна культура та її складові. *Українська педагогіка* : веб-сайт. URL: <http://ukped.com/skarbnichka/627> – htm1

8. *На урок. Освітній проєкт* : веб-сайт. URL: <https://naurok.com.ua>
9. *Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка* : веб-сайт. URL: <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>
10. *Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського* : веб-сайт. URL: www.nbuv.gov.ua
11. *Нова українська школа* : веб-сайт. URL: <https://nus.org.ua>
12. Олексюк Н. В., Лебеденко Л. В. Використання електронних соціальних мереж у соціально-педагогічній роботі зі школярами. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Т. 48. № 4. С. 88–102. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/10440/1/1273-4811-1-PB.pdf>
13. Олійник В. В., Андрощук І. М., Остапйовська І. І., Олешко П. С., Пріма Д. А. Формування інформаційної культури майбутніх учителів початкової школи засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Том 75. № 1. С. 212–224. URL : <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/104>
14. *Освітній портал™ – освіта в Україні, освіта за кордоном* : веб-сайт. URL: <http://www.osvita.org.ua>
15. *Острів знань* : веб-сайт. URL: <http://ostriv.in.ua>
16. Пінчук О. П. Історико-аналітичний огляд розвитку соціальних мережних технологій і перспектив їх використання у навчанні. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2015. Т. 48. №4. С. 14–34. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1267/949>
17. «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності». *EdEra – студія онлайн-освіти* : веб-сайт. URL: <https://verified.ed-era.com/ua>
18. *LearningApps.org*. веб-сайт. URL: <http://learningapps.org>
19. Microsoft в освіті. *Microsoft* : веб-сайт. URL: <https://www.microsoft.com/uk-ua/education/>
20. *Scratch*. веб-сайт. URL: <https://scratch.mit.edu>
21. *Teach-inform* : веб-сайт. URL: <http://teach-inf.at.ua>
22. *Word It Out* : веб-сайт. URL: <https://worditout.com>